

Cepljenje proti gripi v sezoni 2017/18

Gripa predstavlja veliko grožnjo za javno zdravje in ima velik vpliv na obolevnost in umrljivost. Bolezen pri mladih bolnikih brez kroničnih bolezni večinoma poteka kot nekajdnevno vročinsko stanje z respiratorno simptomatiko in bolečinami v mišicah in sklepih. Pri bolnikih s kroničnimi boleznimi, starejših bolnikih, dojenčkih in nosečnicah pa bolezen lahko poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti in višjo smrtnostjo.

Najučinkoviteje se pred gripo zavarujemo z vsakoletnim cepljenjem, zato je cepljenje priporočljivo za vse, ki želijo sebe in svoje bližnje zaščititi pred boleznijo, čeprav je pri nekaterih skupinah (starejši, kronični bolniki, imunsko oslabljeni...) uspešnost cepljenja lahko nižja. Cepljenje proti gripi je še zlasti priporočljivo za kronične bolnike, starejše osebe, majhne otroke (od 6 mesecev do 2 let starosti) in nosečnice. Cepljenje je priporočljivo tudi za osebe, ki so pri svojem delu izpostavljene nevarnosti okužbe ali pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe, še posebno to velja za zdravstvene delavce in sodelavce ter druge nujne službe.

V sezoni 2017/18 bodo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) na voljo naslednja cepiva proti gripi:

- **VAXIGRIP TETRA** (intramuskularno cepivo) – za cepljenje odraslih in otrok, starih 36 mesecev ali več
- **VAXIGRIP pediatric** (intramuskularno cepivo) – za cepljenje otrok, starih od 6 do 35 mesecev

Sestava cepiva proti gripi **za odrasle** za sezono 2017/18 vključuje 4 antigene virusov gripe, ki bodo po predvidevanjih SZO krožili v prihajajoči sezoni (antigeni podobni sevom: A/Michigan/45/2015 (H1N1) (pandemski sev), A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2), B/Brisbane/60/2008 (Victoria) in B/Phuket/3073/2013).

Sestava cepiva proti gripi **za otroke** za sezono 2017/18, vključuje 3 antigene virusov gripe (ker cepiva s 4 antigeni za otroke ni na voljo), ki bodo po predvidevanjih SZO krožili v prihajajoči sezoni (antigeni podobni sevom: A/Michigan/45/2015 (H1N1) (pandemski sev), A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2), B/Brisbane/60/2008 (Victoria)).

Navodila za uporabo cepiv in povzetki glavnih značilnosti zdravil (SmPC) so objavljeni na spletni strani <http://www.nijz.si/sl/informacije-o-cepivih-cepiva-in-specificni-imunoglobulini>

V skladu z Navodili za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili (http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_za_izvajanje_ip_2017.pdf), ki določa tudi plačevanje storitev cepljenja in stroškov cepiva, je cepljenje proti sezonski gripi zlasti priporočljivo za vse osebe, ki imajo kronične bolezni obtočil, dihal, sečil, jeter, metabolne bolezni (sladkorna bolezen...), nekatere živčno-mišične in vezivne bolezni, maligna obolenja, nekatere bolezni krvi in krvotvornih organov, bolezni, ki slabijo imunski odziv, za osebe stare 65 let in več, za nosečnice (ne glede na trajanje nosečnosti) ter za ekstremno debele (ITM $\geq$ 40). Indikacijo za cepljenje v teh primerih postavi zdravnik ustrezne specialnosti oziroma se starost izkaže z dokumentom. Stroške cepiva za navedene skupine krije Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), zato te osebe plačajo le storitev, za katero je dogovorjena cena **7 EUR**.

Cepljenje je priporočljivo tudi za vse druge osebe. Za te osebe (samoplačnike) je cena cepljenja proti gripi za odrasle in otroke stare 3 leta in več (Vaxigrip tetra) **14 EUR**, za otroke stare 6-35 mesecev (Vaxigrip pediatric) pa **12 EUR** vsak odmerek.

Priporočena shema cepljenja proti gripi s cepivom Vaxigrip tetra:

Starost	Odmerek	Št. odmerkov	Način aplikacije
3 – 8 let	0,50 ml	2*	i.m.
$\geq$ 9 let	0,50 ml	1	i.m.

*otroci mlajši od 9 let praviloma prejmejo dva odmerka cepiva v razmiku najmanj 4 tednov; en odmerek zadostuje pri otrocih, ki so bili že cepljeni vsaj z enim odmerkom cepiva proti gripi

Priporočena shema cepljenja proti gripi s cepivom Vaxigrip pediatric:

Starost	Odmerek	Št. odmerkov	Način aplikacije
6 – 35 mesecev	0,25 ml	2*	i.m.

*otroci stari 6-35 mesecev praviloma prejmejo dva odmerka cepiva v razmiku najmanj 4 tednov; en odmerek zadostuje pri otrocih, ki so bili že cepljeni vsaj z enim odmerkom cepiva proti gripi

Hkrati s cepljenjem proti gripi je pri starejših osebah in kroničnih bolnikih priporočljivo opraviti tudi **cepljenje proti pnevmokoknim okužbam** (okužba krvi, sepsa, meningitis, pljučnica). Namen tega cepljenja je zaščititi starejše osebe in bolnike s kroničnimi obolenji in stanji, pri katerih obstaja večje tveganje za invazivni potek pnevmokokne okužbe. Več informacij na spletnih straneh NIJZ:

<http://www.nijz.si/sl/pnevmokokne-okuzbe-in-cepljenje-vprasanja-in-odgovori>

http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/cepljenje_pnevmoko_za_odrasle_in_otroke_nad_5 LET_posodobljen_2016_v2.pdf

Od lani je tudi v Sloveniji na voljo **cepivo proti pasavcu** (herpes zostru), ki zmanjšuje tveganje za razvoj pasavca in dolgotrajne bolečine (postherpetične nevralgije), ki jo bolezen lahko povzroča. Več informacij o pasavcu je na voljo na povezavi <http://www.nijz.si/sl/pasavec-ali-herpes-zooster>

Cepljenje je priporočljivo za osebe stare 60 let in več (za imunsko oslABLJENE le po presoji lečečega specialista). Cepljenje se opravi z enim odmerkom cepiva. Cepljenje je možno opraviti pri izbranem zdravniku ali v ambulantah območnih enot NIJZ <http://www.nijz.si/sl/ambulante> (po predhodnem telefonskem naročilu).